

Tulevaisuuden sote-keskus –ohjelma

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus Kainuuseen – osa I ja II

Helposti lähelläsi – HELLÄ

1.7.2020 – 31.12.2023

5 037 266 € (100 % STM)

Pirjo Kyyrönen
Projektipäällikkö

Sisällys

Tehtäväpakettien tilanne

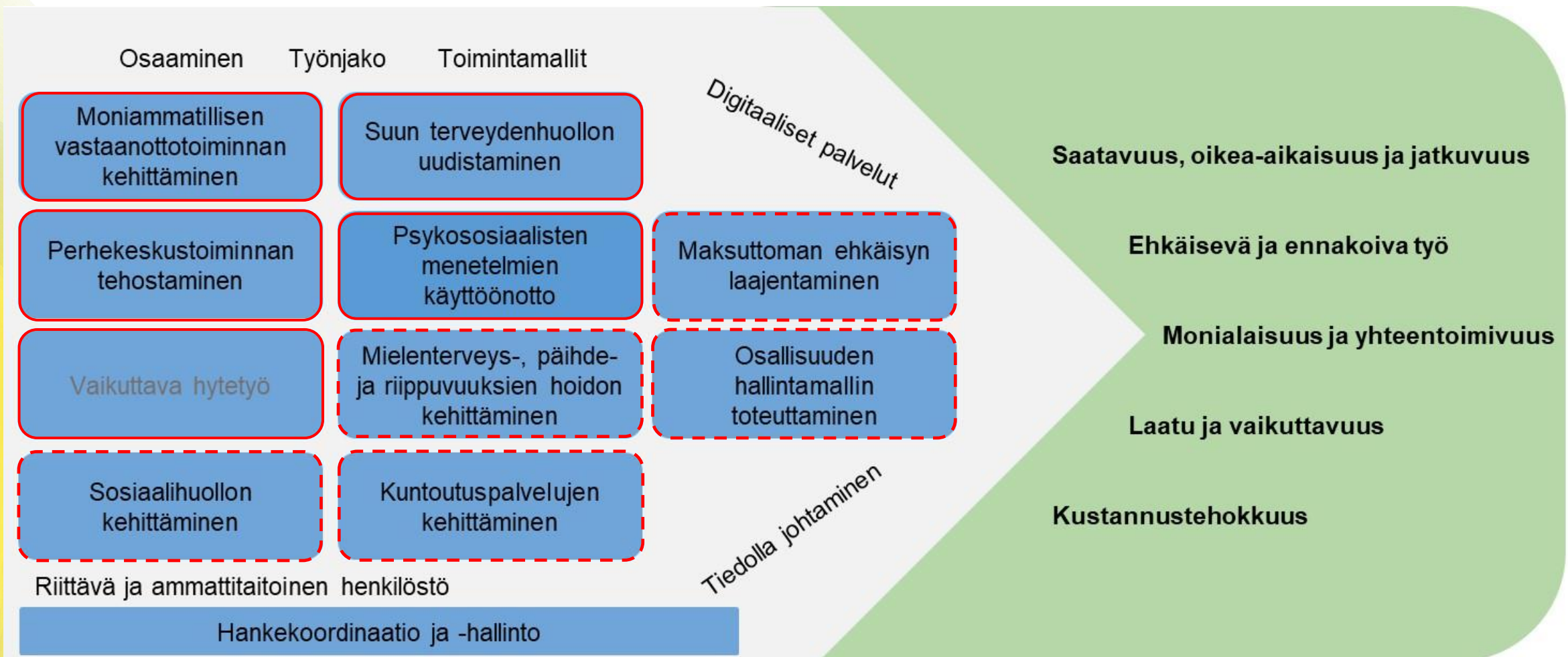
Talous

Viestintä

Arviointi

Helposti lähelläsi HELLÄ-hanke

Perustason palvelujen kehittäminen, painopistettä ehkäisevään työhön
Tulevaisuuden sote-keskus Kainuussa: mitä se tarkoittaa (rakenne, johtaminen)

Moniammatillinen vastaanotto toiminta

Lähtökohtana vastaanotto toiminta (vo), johon integroidaan horisontaalisesti fysioterapia (ft), päihde- ja mielenterveyspalvelut (mt), aikuisten sosiaalityö (sos) ja osastofarmasia (of)

Yleistilanne suhteessa hankesuunnitelmaan

- Vo-toimintamallin osalta menossa arviointia, moniammatillisen yhteistyön osalle asetettu osatavoitteet v. 2023
- Osastofarmasian kehittäminen käynnistyy 1.9.2023

Keskeiset aikaansaannokset 5/2023 mennessä

Terveyskeskuksen vastaanotto toiminnan moniammatillinen tiimimalli (lääkärit, hoitajat)

- Tilannekuva ja mittarit terveysasemittain ks. OR 17.3.2023
- Kajaanin yle-polin jonoa purettu HELLÄ-hankerahalla 5-6/23, Kuhmon jonon purkuun varaus HELLÄstä
- Asiakaspalaute terveysasemilta vuodelta 2022, diat 5-7
- Työn alla Sotkamon kokonaisarviointi (asiakas- ja henkilöstökyselyt toteutettu)

Moniammatillinen yhteistyö (vo-ft-mt-sos)

- Vastaanotolla yhteiset ajanvarauskirjat ja mahdolliset viranomaislinjat ft- ja mt-työn kanssa
- Teams -etäyhteys kokeilussa sos-vo ja sos-mtp -yhteistyössä Suomussalmella, Sotkamossa ja Kuhmossa
- Ft-suoravastaanoton sovellettu toimintamalli käytössä Sotkamossa, Kuhmossa, Suomussalmella, Kajaanissa
- Organisaatiovetoiset yhteistyöpalaverit terveysasemittain kerran kuussa: Sotkamo, Kuhmo, Suomussalmi, Kajaani
- Suomussalmella moniammatillinen kehittäjäyhteistyöryhmä
- Yhteisasiakkaiden herätteet käytössä Suomussalmella
- Työpaja yhteistyössä KKK-hankkeen kanssa: yhteisesti sovittujen tavoitteiden eteenpäin vieminen

Jonotilanne

- Vo: **Smo/Smi** jonoton; **Hmi** lääkärille 2 vkossa, hoitajaan yhteys samana päivänä; **Kmo** lääkärin kontaktia odottaa 108, soittoa 154, konsultaatiota 160, reseptiutusintaa 41; **Kni** jonon purku: lääkärin konsultaatiokirjalla 500 pääosa hoitotakuun sisällä, hoitajan takaisinsoitto pari vrk, vo vkon sis. (pääosin)
- Ft: **Kni** 105 (yle-poliilta tulleet asiakkaat), **Smo** 30, **Smi** 37, **Kmo** 20
  - Tulossa jonon purku + perustettu yle-poli-ft -työryhmä toimintamallin kehittämiseksi → jonoutumisen ehkäiseminen
- Mt: **Kni** 57, päihdetyössä 18, hoitotakuu ei ylity; **muut kunnat** jonottomia

Vielä tehtävänä

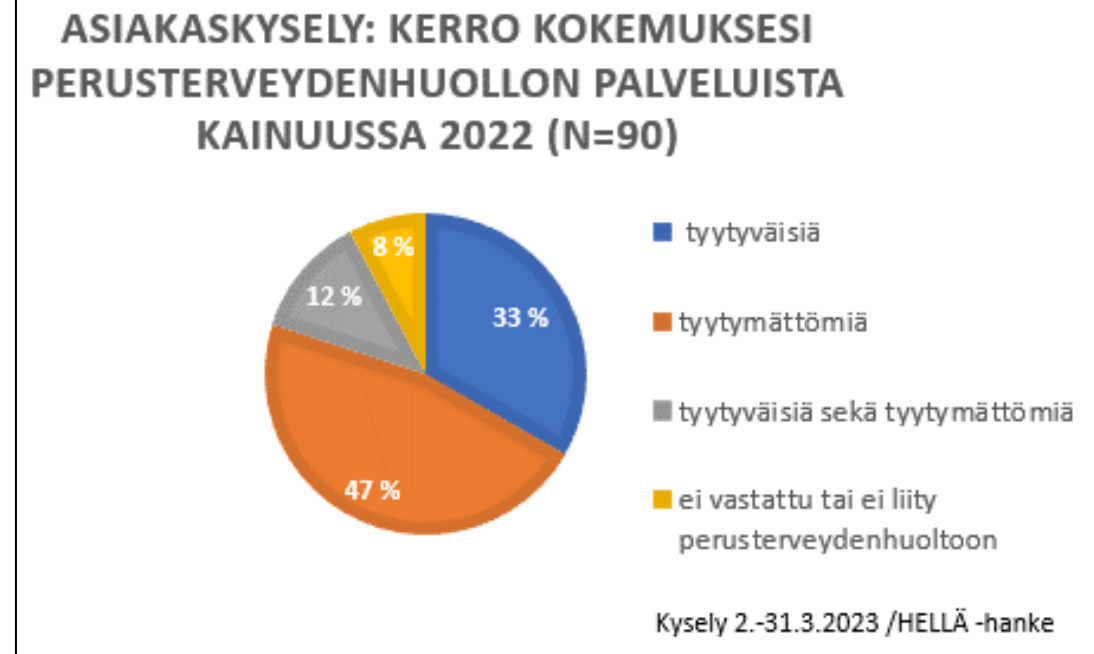
- Sotkamon terveysaseman vastaanoton kokonaisarviointi, kaikkien terveysasemien yhteisarviointi
- Moniammatillisen työskentelyn yhteisesti sovittujen tavoitteiden eteenpäin vieminen => sote-keskustoiminta

Poikkeamat, ongelmat, riskit

- Ks. OR 17.3.2023
- Vaikuttavuuslukujen saanti terveysindikaattoreista: jäi saamatta keväällä 2022, toistuuko nyt

Asiakaskokemuksia Kainuun perusterveydenhuollon palveluista

- Maaliskuussa 2023 asiakaskysely vuoden 2022 palvelukokemuksista
  - Terveysasema, jossa olet asioinut
  - Ketkä ammattilaiset ovat olleet osana kokemaasi palvelua
  - Kerro vapaasti kirjoittaen kokemastasi palvelusta/hoidosta
- Vastaamaan pääsi hyvinvointialueen verkkosivujen tai somejulkaisujen kautta
- Vastauksia yhteensä 90
- Avoimet vastaukset jaettu tyytyväisiin ja tyytymättömiin kokemuksiin; vastaukset, joissa oli sekä tyytyväisyyttä että tyytymättömyyttä, on eroteltu omakseen
- Emme kysyneet suoraan, oletko tyytyväinen vai tyytymätön palveluun, ja koska kooste on tehty avoimista vastauksista ⇒ luvut ovat suuntaan antavia
- Yhteenveto kokonaan luettavissa:
[Asiakaskokemuksia Kainuun perusterveydenhuollon palveluista | Kainuun hyvinvointialue](#)

Tyytyväiset asiakkaat:

- **Kokivat eniten, että hoito on hyvää ja asiantuntevaa ja hoitoon pääsee hyvin**
- **Omahoitajamalli sai kiitosta, siinä koettiin hoidon jatkuvuutta**
- **Omasoten kautta viestit kulkevat hyvin. Puhelimen kautta asiointi on sujuvaa, hoitajan kautta asiat sujuvat hyvin ja reseptin uusiminen sähköisesti onnistuu.**

”Omasoten kautta on helpompi asioida kuin puhelimella ja vastaukset saa sinne nopeasti.”

”...Moni ongelma on ratkennut etänä ilman, että olisi tarvinnut istua tuntitolkulla terveysaseman aulassa niin kuin teimme vielä 10 vuotta sitten. Palvelut toimivat esimerkillisellä tavalla.”

”Omahoitajan konsultaatiopuhelut toimivat erittäin hyvin ja säästävät kaikkien aikaa ja resursseja. Plussaa valokuvakonsultoinnista esim. iho-oireissa.”

”...Painonhallinta taival kesken, mutta kultaakin tärkeämpiä asia puhelimen kautta oleva tuki... Myös muut asiat hoituneet helposti yhden ihmisen kautta, ilman että tarvii kaikkia asioita kertoa pitkältä aikaa...”

Tyytymättömät asiakkaat:

- **Kokivat eniten, että lääkärille ei saa aikaa tai hoitoon ei pääse. Takaisinsoittojärjestelmä on hidas tai puhelimeen ei vastata.**
- **Lääkäreiden läsnä- ja etävastaanotolla ei tutkita riittävästi. Laboratoriolähetteitä ei muisteta tehdä tai laboratoriotuloksiin ei vastata.**
- **Hoidon viivästymisestä, hitaudesta tai riittämättömästä tutkimisesta johtuen on tullut haittoja. On hakeuduttu yksityiselle, koska hoitoa ei ole muuten saanut.**
- **On koettu epäasiallista käytöstä, pompottelua ammattilaisten välillä ja epäselvyyttä jatkoista.**

”Lääkəriin ei saa aikoja kuin vasta kuukausien jonotuksen jälkeen. Terveystenhoitajaan saa yhteyden takaisinsoittosysteemillä, joka on liian hidas...”

”Lääkəri ei tutkinut edes lapsen jalkaa, jonka vuoksi olimme vastaanotolla eikä antanut kipulääkeohjeita.”

”...noin kahden tunnin aikana hoiti noin 8 eri ihmistä asiaa. Tämä jos mikä on häiriökysyntää ja resurssien väärinkäyttöä...”

”Monesti ei tietoa kuka katsoo vastaukset ja soittaako vai miten jatkot.”

Perhekeskustoiminta - lasten, nuorten ja perheiden palvelut

- Perhekeskuksen toimintamalli, toimijoiden roolit ja vastuut, johtaminen
- Sivi-sote –yhteistyö, Varhaisen tuen tiimitoiminta lapsen, nuoren ja perheen tueksi
- Lähisuhdeväkivaltatyön kehittäminen
- Neuvokas perhe -toimintamallin laajentaminen ja laajempi käyttöönotto
- Selvitys 2023: lasten ja nuorten päihde- ja riippuvuuspalvelujen tarve, toteuttamisvaihtoehdot ja jatkotoimenpiteet

Yleistilanne suhteessa hankesuunnitelmaan

- Lähisuhdeväkivaltatyöhön lisätään suunnittelijaresurssi ajalle 7-12/2023
- NHG-vertaiskehittäminen käynnistetään HELLÄn avulla

Keskeiset aikaan- saannokset 5/2023 mennessä

Peke-päivä 9.5.2023

Vahvistaa lakisääteistä
monialaista työtä kouluissa

Perhekeskustoiminta: Perhekeskuksen johtoryhmä - Maakunnallinen perhekeskustyöryhmä - Kunnalliset perhekeskustiimit

- Toimintaa selkeytetty kaikilla tasoilla

Sivi-sote-yhteistyö

- Visio, tavoitteet ja mittarit – yhteistyö tiivistynyt, mukana uusia kumppaneita (srk, järjestöt)
- Tiivistä, onnistunutta yhteistyötä *Lapsen tuen malli/Sotkamo* ja *TOKI/Kajaani* –hankkeiden kanssa

Verkostotyön malli/Varhaisen tuen monialainen ja –ammattillinen tiimitoiminta alle kouluikäisille ja kouluikäisille

- Kirjattu varhaiskasvatuksessa osaksi Lapsen tuen mallia, kouluissa osaksi Oppilaan tuen polku -käsikirjaa
- Juurtumisen varmistaminen palautteet huomioiden jatkuu
- Materiaalit verkostotyön tueksi: verkostokartta, manuaalit

Lähisuhdeväkivaltatyö

- Digiopas ammattilaisille: puheeksiottaminen, ohjaamispolku, tietoa palveluista
- Osaaminen: asiantuntijapuheenvuorot/koulutukset
- Someviestintä: ilmiö, palvelut
- Osaajaverkoston pilottiryhmän toiminta käynnistynyt (8 jäsentä eri toimijoilta)

Neuvokas perhe –elintapaohjaus

- Edistetty menetelmän laajempaa käyttöönottoa (neuvonta, koulutukset, työohje, osaamisen vahvistaminen)
- Neuvolassa menetelmäkoulutukset kytketty osaksi perehdytystä
- Päihteiden puheeksioton tueksi laadittu *Ota puheeksi* -kortit Kainuuseen (Ehyt ry –yhteistyö)

Lasten ja nuorten päihde- ja riippuvuuspalvelujen tarve, toteuttamisvaihtoehdot ja jatkotoimenpiteet

- Kysely nuorten kanssa toimiville ja palveluista päättävillä (N=126) → palvelut riittämättömiä, palvelupolut epäselviä, vahvistusta ehkäisevään/kohdennettuun ja korjaavaan päihdetyöhön, jalkautuva työ takaisin, paikallisia laitospaikkoja, systeemistä työtettä ...

Vielä tehtävänä

- Monialaisen yhteistyön kuvaaminen mm. hyvinvointialueen verkkosivuille; toimintojen vakiinnuttamisen turvaaminen
- Päihde- ja riippuvuuspalvelujen toimenpidevaihtoehtojen muodostaminen, monialaisen yhteistyön vahvistaminen

Poikkeamat, ongelmat, riskit

- Organisaatiomuutokset hva:n sisällä + lakimuutokset --> eri toimialueiden yhteistyö, käytäntöjen yhteensovittaminen
- Tiedonsaanti (puutteellinen tilastointi, vaihtelevat käytännöt kirjaamisessa, tavoittamisen ongelmat)

Psykososiaaliset menetelmät

- Menetelmien käyttöönotto (koulutukset, menetelmäohjaus, seuranta, juurruttaminen)
- OYS-yhteistyörakenne + alueellinen koordinaatio menetelmien käyttöönottoon ja ylläpitoon

Yleistilanne suhteessa hankesuunnitelmaan

- Iso kokonaisuus, joka saadaan HELLÄssä vasta aluilleen
- Terapiakoordinaattorin tehtävä jatkuu KKK –hankkeessa kesään -25 asti (?)

Keskeiset aikaan-saannokset 5/2023 mennessä

Lapset	Nuoret	Aikuiset	Ikäihmiset
Pilotit <ul style="list-style-type: none"> • Ali 2 työntekijää • Pooh 2 ” • Looh 2 ” Tulevat koulutukset <ul style="list-style-type: none"> • OOH syksyllä • Ali	IPC, CK, IPT-N <ul style="list-style-type: none"> • Osaajia koulutettu 23, 4, 2 • Menetelmäohjaajia CK 1, IPC 1 IPC:n käyttö hiipuu koulutusvuoden jälkeen => boosteripäivät ja tukiryhmät + juurruttamistyö Tulevat koulutukset <ul style="list-style-type: none"> • OOH syksyllä • IPC-menetelmäohjaaja + osaaja - koulutukset 2024? • Interventionavigaattori 2024?	Terapianavigaattori + OOH <ul style="list-style-type: none"> • Käyttöönotto alkanut 6.3. mt-yksiköissä Kni, Smi, Hmi • Käyttöönotto hidasta; uusia työkaluja ei osata hyödyntää riittävästi, kaikki eivät ole suorittaneet koulutuksia • Kajaanin päihdetiimissä käyttöönotto kesälomien jälkeen • Yle-poli ja Suomussalmen tk-vo käyttöönotto syksyllä KLT <ul style="list-style-type: none"> • Koulutuksessa 30 mtp-vastuualueelta • Menetelmäohjaajia 1	<ul style="list-style-type: none"> • Projektiryhmässä edustus ikäihmisten palveluista • Te -toimintamalli esiteltä palveluohjauksen työntekijöille
Kansallisissa ja Oys-ya koordinaatioverkostoissa aktiivinen mukana olo; yhteiskehittäminen tärkeää ja toimii hyvin			

Vielä tehtävänä

- Terapiat etulinjaan -toimintamallin (Te) alueellinen soveltaminen lapsille, nuorille ja aikuisille
- Hoidon porrastuksen rakentaminen, hoitoon ohjaus
  - Menetelmien käyttöönoton tukeminen mtp-yksiköissä ja yleisvastaanotoilla, systemaattisempi hyödyntäminen
  - Osaamisen vahvistaminen: koulutukset, menetelmäohjaus ja mentorointi, käyttäminen
  - Pysyvä koulutus- ja menetelmäohjausrakenne
  - Te -toimintamalli tarjoaa maksuttomalla digialustalla hva-käyttöön kaikki pth-tasolla tarvittavat menetelmä- ja -ohjaajakoulutukset (koulutusta myös esh-tasolle)

Poikkeamat, ongelmat, riskit

- Tuleeko terapiakoordinaattorin työnkuvasta pysyvä; jos ei, kuka koordinoi jatkossa
- Toimintamallia pidetään hyvänä ja sille on tarvetta, mutta tekijöitä ei ole tarpeeksi
- Jos menetelmäohjausta ei ole omasta takaa, sitä on mahdollista ostaa
- Esihenkilöiden sitoutuminen kehittämiseen, toimintamallin käyttöönottoon ja juurruttamiseen

*IPT: terapiamenetelmä masennusoireisille (12-16 krt), esh
IPC: ohjausmenetelmä masennusoireisille (6-7 krt), pth
CK: ohjausmenetelmä ahdistuneisuusoireisille (10 krt)
ALI: CK:n lyhytversio
OOH: ohjattu omahoito (masennus, ahdistus, unettomuus, jännittäminen, paniikkihäiriö, riippuvuudet)
KLT: kognitiivinen lyhytterapia*

Vaikuttava hytetyö	Kotona asuvien ikäihmisten hyvinvointia tukevan (HyVo) -toimintamallin uudistaminen, vaikuttavuuden mittaaminen, tiedolla johtaminen, osaamisen vahvistaminen
Tehty yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston vaikuttavuuden talon kanssa. Pilotoitiin ryhmämuotoista palveluohjauksen mallia. Kehittäminen hankkeessa on päättynyt hankesuunnitelman mukaisesti 2022.	
Tulokset	<ul style="list-style-type: none"> • Poliitikasuositus vaikuttavasta HyVo-toiminnasta* • Loppuraportti ryhmämuotoisesta palveluohjauksesta* <p>* jaettu: OR, yhtymähallitus (siht.), aluehallitus/-valtuusto (kirjaamo), hyte-koordinaattorit</p>
Poikkeamat	<ul style="list-style-type: none"> • Vastuu ryhmämuotoisesta ikäihmisten HyVo-toiminnasta Kainuussa?

Mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuksien hoidon kehittäminen

- Palvelutarpeen oikea-aikainen tunnistaminen
- Tilannekuva: hoidon tarve, palveluiden saatavuus, palveluvalikoiman uudistamistarve
- Palvelukokonaisuuden selkeä kuvaaminen - mukana kokemusasiantuntijat, näkyvyys ja tietoisuus
- Vahvistetaan laajaa yhteistyötä, tiedonkulkua, asiantuntemusta ja tietoperustaa
- Asiakasosallisuus kehittämisessä, operatiivisessa toiminnassa

Yleistilanne suhteessa hankesuunnitelmaan

- Palvelutarpeen oikea-aikainen tunnistaminen toteutuu A- ja D-tehtäväpakettien kautta
- Ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin pyritään vaikuttamaan C ja D –tehtäväpakettien menetelmillä
- Alaikäisten päihdepalveluiden tarveselvitys ks. tehtäväpaketti C

Keskeiset aikaansaannokset 5/2023 mennessä

Tilannekuvan tiedon kerääminen jatkuu; tehtyjä havaintoja

- Mt- ja/tai päihde- sekä riippuvuuksien hoidon tarve Kainuussa suurta
- Koulutustarpeita läpi sotien, kouluttajaosaamista tarvitaan
- **Palveluiden uudistamistarpeita uuden mtp -lainsäädännön myötä:** päiväkeskustoiminta myös päihtyneille, matalankynnyksen palvelua ja palveluohjausta vahvistettava, 3. sektorin osuus palveluntuottajana merkittävä

Palvelukokonaisuuden kuvaaminen: hoito- ja palveluprosessin kuvaaminen **jatkuu Kainuun päihdetoimijat -verkostossa**

- Kokoontuu 1 x kk, mukana hva-työntekijöitä, 3. sektorin/ järjestöjen toimijoita ja kokemusasiantuntijoita
- HELLÄ-hankkeen myötä yhteistyö ja tiedonkulku mt-palveluiden ja muiden sotetoimijoiden sekä 3. sektorin välillä parantunut

Osaamisen vahvistaminen 'HELLÄsti huoli puheeksi'

- Puheeksioton **infoja, koulutuksia, viestintää/-materiaalia*** yhteistyössä C- ja G-pakettien ja *Mukana elämässä* -hankkeen kanssa

Näkyvyys: ilmiö, palvelut, palvelujen tarjoajat, **onnistumistarinoita**

- Some, netti, radio- ja tv-uutiset, tapahtumat: asunnottomien yö, ehkäisevän päihdetyön someviikko, mt-viikon avoimet ovet
- Verkkosivuja täydennetty D-työpakettin kanssa
- **Miepä-kioski:** matalankynnyksen, **anonyymin palvelun kokeilu** yhdessä HELLÄn kuntoutuskoordinaattorin ja 3. sektorin & **kokemusasiantuntijan** kanssa; ensimmäiset käynnit toteutettu: Kuhmo, Sotkamo ja Kajaani, sovittu Suomussalmi

- * Ota puheeksi –kortit (C)
- * Raha-asioiden puheeksi-ottaminen (G)
- * Info pähteitä käyttävän raskaana olevan ja perheen kanssa työskenteleville
- * Puheeksiottamisesta, yhteistyösuhteesta, päihteisiin ja riippuvuuksiin liittyvistä ilmiöistä Kainuussa sh-/th-opiskelijoille, KAMK

Vielä tehtävänä

Tilannekuvan luominen/päivittäminen jatkuu edelleen; tietoa kerätään myös Miepä-kioskissa

Palvelukokonaisuuden kuvaaminen jatkuu päihdetoimijat -verkoston vakiinnuttaminen, toimiminen hva-hytetu –asiantuntijaryhmänä?

Osaamisen vahvistaminen: infoja, päihdeteemaiset koulutukset, Toipumisorientaatio -koulutus

Näkyvyys: Miepä-kioski Kajaani ja Suomussalmi/kesäkuu, nuorten starttipaja yhdessä C-paketin kanssa, lehtijuttu?

Poikkeamat, ongelmat, riskit

- Kulttuurin ja ajattelun muutos: miten nykyisillä resursseilla vastataan palveluiden ja hoidon uudistamistarpeisiin maakunnallisesti
- Kuilu SO + TE
- Mielenterveys- ja päihdelainsäädännön uudistus: ymmärrys, toimeenpaneminen, jalkauttaminen

Sosiaalihuollon kehittäminen

- Sosiaalityön uudelleen organisointi, resurssien riittävyys/kohdentuminen, toimintamallien uudistaminen
- Asiakkaan arjen tuki taloussosiaalityön välitystilipalveluja ja palveluohjausta kehittämällä
- Strategisen yliopistoyhteistyön vahvistaminen, oppilaitosyhteistyö → työvoiman saatavuus
- Asiakasosallisuus kehittämisessä, operatiivisessa toiminnassa

Yleistilanne suhteessa hankesuunnitelmaan

Taloussosiaalityön *Satsaa ja säästä* –toimintamalli tukee kaikkia taloudellista tukea saavia, ei vain välitystiliasiakkaita; kehittäminen liittyy SHL 14 §:n muutokseen (1024/2022), joka tuli voimaan 1.1.2023.

Keskeiset aikaansaannokset 5/2023 mennessä

Sosiaalityön resurssit ja organisointi

- HYPA-organisaatiouudistus kartoitukset: sosiaalityön ja -ohjauksen organisointi, henkilöstöresurssit, esimiestasot ja johtamismallit
- Perustettu työryhmä **Tiekartta sosiaalityön vahvistamiseksi** -selvitystä varten ja käynnistetty henkilöstökyselyn suunnittelu

Ekososiaalinen taloussosiaalityö

- Huomioi kaikki hyvinvoinnin ulottuvuudet
- *Satsaa*: panostusta motivointiin, tunnetyöskentelyyn ja psykososiaaliseen tukeen
- *Säästä*: anna konkreettisia välineitä talouden hallintaan
- Moduulit: Elämäntilanne, Tunnesuhde rahan, Tulot ja menot, Arjen valinnat, Tulevaisuustyöskentely

Taloussosiaalityö

- *Satsaa ja säästä* -mallin pilotointi käynnissä
- Ennakoiva talousneuvonta -koulutus, Takuusäätiön ja Marttaliiton koulutuskokonaisuus uutta toimintamallia varten
- Välitystilipalvelun tilastoinnin kehittäminen toimistosiheteiden kanssa, luotu uusi Excel –tilastointialusta, perehdytys
- Esittelysarja *Satsaa ja säästä* -mallista hankkeen some-kanavissa
- Kehittäjäasiakastoiminnan käynnistäminen kolmen asiakkaan kanssa sosiaalityöntekijäopiskelijan harjoittelun yhteydessä. Mallin luominen korostaen asiakkaan osallisuutta. Palautteen kerääminen työntekijän ja asiakkaan välisessä keskustelussa

Yliopistoyhteistyö

- Sosiaalityön maisterivaiheen opiskelijan ohjaus 2022 (taloussosiaalityö)
- Itä-Suomen yliopistolle tiedote: pro gradu -aiheet opiskelijoille, harjoittelumahdollisuudet kehittämistehtävän parissa; aikuisten sosiaalityön yksikön tilanteen ja työntekijöiden yliopistotason sosiaalityön opiskelumahdollisuuksien alkukartoitus

Vielä tehtävänä

Sosiaalityön resurssit ja organisointi ja Yliopistoyhteistyö: Henkilöstökyselyn toteuttaminen SoPe -toimialueen työntekijöille ja Tiekartan luominen sosiaalityön vahvistamiseksi.

Taloussosiaalityö: Toimintamallin pilotointi ja arviointi, koulutussarja talous- ja velka-asioista 9/2023, tulossa pro gradu/UEF 2023-2024

Poikkeamat, ongelmat, riskit

- Ks. OR 17.3.2023
- Uuden organisaation käynnistyminen ja siihen liittyvät haasteet + Kaima vs. Teams
- Epätasainen mallin käyttöönotto hyvinvointialueella (jotkut ottaneet reippaasti käyttöön, jotkut ilmoittaa, että ei aloitettu vielä)

Kuntoutuspalvelujen kehittäminen

- Kuntoutusohjaaja –kokeilu osatyökykyisten työttömien tuessa
- Apuvälinepalvelujen ja eri toimijoiden yhteistyön ja verkostojen kehittäminen
- Toimintamallien uudistaminen etäteknologiaa ja digitalisaatiota hyödyntäen
- Kotikuntoutus: sisällön, rakenteen ja työnjaon kehittäminen
- Asiakasosallisuus kehittämisessä, operatiivisessa toiminnassa

Yleistilanne suhteessa hankesuunnitelmaan

Kuntoutusohjaaja: tarve tunnistettu yhteistyöorganisaatioiden keskuudessa, positiivinen palaute.

Keskeiset aikaansaannokset 5/2023 mennessä

- **Koordinoiva kuntoutusohjaaja -pilotti työkyvyn tuen tiimissä jatkuu**
  - Palvelupolku kuvattu
  - Tiimitapaamiset (kuntoutusohjaaja-pti-työllisyyspalvelut-Kela): Kni, Smi, Smo, Kmo: 16 asiakasta 1-5/2023
  - Pth/esh -työkykykonsultaatio työllisyyspalveluille (mukana asiakas tai tapauscase): 8 asiakasta 1-5/2023
  - Lisäksi kunnissa: 'matalan kynnyksen vastaanotto' Miellä-kioskin kanssa + verkostotapaamiset mm. TYP, Ohjaamo
- **Kuntoutuskoordinaattori pth:ssa**: konsultaatiopyynnöt työllisyyspalveluista, pth:sta, esh:sta Kni, Smo, Rvi, Smi, Kmo
- **Rakenteinen kirjaaminen ja toimintakykykirjaaminen**: kysely kuntoutuspalveluiden terapeuteille 3/23 - koulutustarve tuotu esille
- **Apuvälinepalvelut**: lääkäreitä perehdytetty valtakunnallisista lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälinesuosituksista
- **Etäteknologia/digitaalisuus**: kokeiluja (ks. OR 17.3.2023) saatu päätökseen, palautteiden yhteenvedo kesken
- **Kotikuntoutus**: valmisteltu työnjakoon ohjetta ”Perusteet ohjautumiselle kotikuntoutuksen ja kotihoidon fysioterapeutin tuottamiin palveluihin”; odottaa päivitystä handbookiin
- **Ennaltaehkäisevä työ**, aloitetut: yhdyspinnat/hva -yhteistyö, saumattomat palveluketjut, liikuntaneuvonta, osallistuminen liikunnan edistämisen työryhmään; matalan kynnyksen palvelujen järjestämistarpeesta viestitty kunnille
- **Ravitsemusterveys**: koulutussuunnittelu *Painopuheesta hyvinvointipuheeseen, lihavuuden stigma* yhteistyönä C-paketin kanssa

Vielä tehtävänä

- **Työkyvyn tuen tiimi ja pth-kuntoutuskoordinaattori jatkuvat pilottina 10/23 alkuun saakka**
- Kuntoutuskoordinaattorin rooli pth:ssä: tehtäväkuvaus, saatavuus
- Apuvälinepalvelut: lähetekäytännöt (lääkärit), tiedottaminen palveluista näkyvästi ja saavutettavasti ammattilaisille/kainuulaisille
- Toimintakykykirjaaminen: koulutuksen organisointi yhdessä kutu:n kanssa
- Etäkuntoutuksen toimintamallin juurruttaminen jatkuu (koko kuntoutuksen vastuualue), kokeilujen yhteenvedot
- Ravitsemusterveyden edistäminen: koulutuksen valmistelu
- Ennaltaehkäisevät verkostot: yhdyspintojen välinen yhteistyö, saumattomat palveluketjut -toimenpiteet jatkuu

Poikkeamat, ongelmat, riskit

Kuntoutusohjaaja –toiminnan jatko

Maksuton ehkäisy

- Terveystieteiden/kätilöiden koulutukset
- Työnjaot: lääkärit/th/kätilöt, toiminnan nivominen äitiysneuvola- sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon työhön
- Toimintamallit ehkäisyvälineiden jakamiseen
- Ehkäisy-/seksuaalineuvonta + ehkäisyvälineiden jakaminen

Yleistilanne suhteessa hankesuunnitelmaan

- Maksuttoman ehkäisyn kokeilu menossa koko Kainuun alueella pl. Puolanka 1/2023
- Maksuttoman ehkäisyn saavia asiakkaita ollut kaikissa kunnissa, eniten Kajaanissa opiskeluterveydenhuollossa

Keskeiset aikaansaannot 5/2023 mennessä

- Koulutusprosessissa ammattilaisia: jälkitarkastus 6, ehkäisykapseleiden asennus 3, kierukan asennus 3, seksuaalineuvoja 7
- Ehkäisyn aloituksen sähköinen esitietolomake Omasotessa (suomeksi, englanniksi), käytössä myös paperilomake
- Työntekijöiden työhyvinvointikysely: työnjako rikastuttanut hoitajien työnkuvaa, työhyvinvointi koetaan hyväksi, on jonkin verran koulutustarvetta
- Jalkauduttu ja infottu maksuttomasta ehkäisystä mm. Miepä-yksiköille, tk-henkilöille, etsiville nuorisotyöntekijöille
- Seksitautien ehkäisyvälineet jaossa etsivien nuorisotyöntekijöiden kautta Kni, Smo, Smi, Kmo
- Seksuaalineuvojen työnkuvan tarkentamiseen alettu laatia suositusta yhdessä muiden alueiden suunnittelijoiden kanssa
- Kierukoiden ja kapseleiden asennuksiin ei jonoja, asiakkaalle voidaan antaa aika heti ensimmäisen yhteydenoton aikana
- Smartbox-automaatti helpottanut ehkäisyvalmisteiden jakelua ja työntekijöiden työtä, hakuja automaatista yht. 40 2/23 jälkeen
- Tehty esitys TESAn jorylle maksuttoman ehkäisyn jatkosta samassa laajuudessa kuin HELLÄ-hankkeessa

Vielä tehtävänä

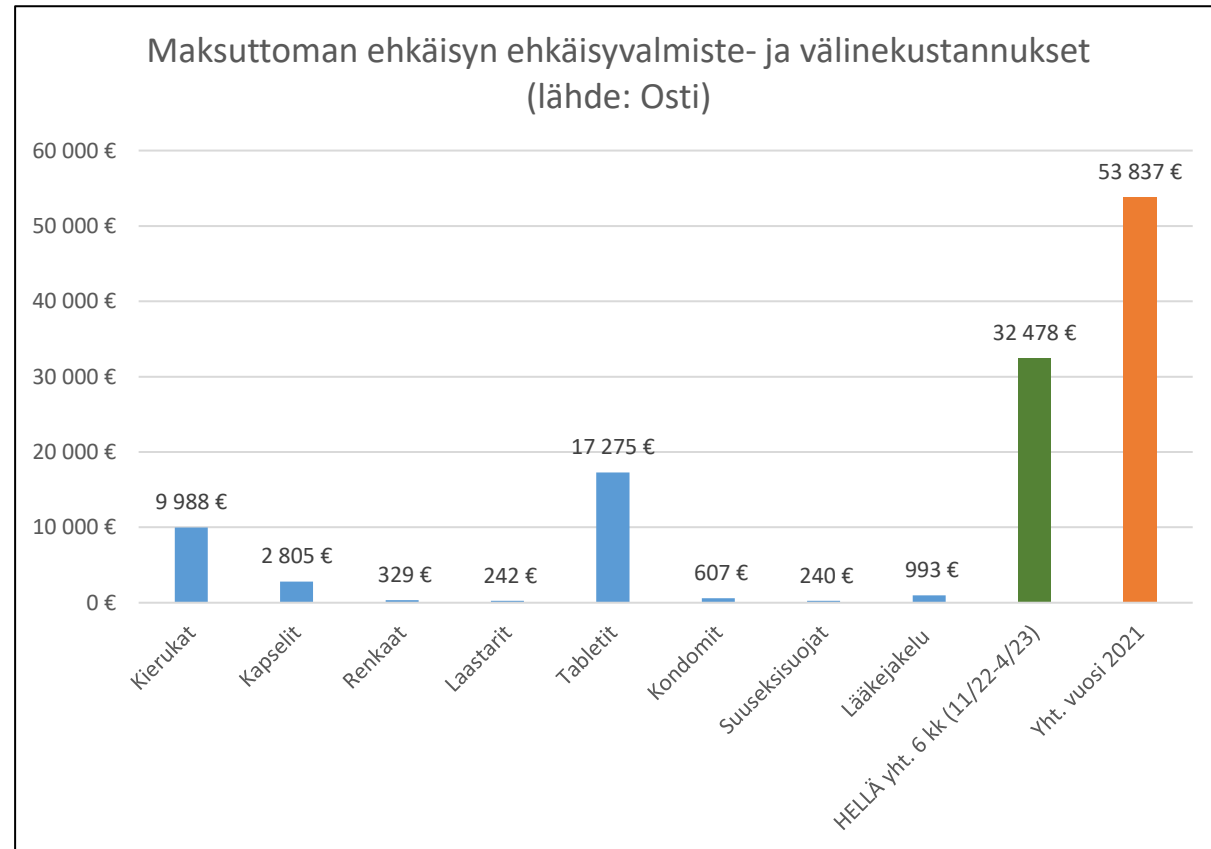
- Jalkautumiset kuntiin jatkuu
- Asiakastyytyväisyys-, työntekijäkokemus ja työhyvinvointikyselyt; tulosten läpikäynti esihenkilöiden kanssa
- Someviestintää: someviikot mm. seksitautien ehkäisystä ja hedelmällisyydestä
- Webinaarit seksuaali- ja lisääntymisterveydestä sekä seksuaaliväkivallasta syyskuussa
- Seksuaalineuvojen työnkuvan selkeyttäminen alueella
- Blogikirjoitus syksyllä maksuttoman ehkäisyn kokeilun tuloksista ja kokemuksista

Poikkeamat, ongelmat, riskit

- Erään lääkärin vastustus tehtävänsiirtoja kohtaan; joko- tai -tilanne kahdessa kunnassa, kumpi tekee Iri th
- Tilastotiedot: tilastointivirheitä ja raporttien saamisen hitaus

Maksuttoman ehkäisyyn kustannukset

- Pääasiassa ehkäisyvalmisteista
- Nykyinen henkilöstö riittävä (koulut/neuvolat) + lääkäriresurssia säästyy, ostolääkäreitä ei tarvita kierukoiden ja kapselien asennuksiin
- Kokeilussa 18-lokeroinen Smartbox- noutoautomaatti ehkäisyvalmisteiden jakelua varten (leasing 246 €/kk)
  - säästää hoitajan työaikaa, kun asiakas noutaa ehkäisyvalmisteet automaattista
  - YTHS-asiakkaille erityisen tärkeä apu: YTHS aloittaa digipalvelussa ehkäisyyn, asiakas hakee valmisteiden hva-hoitajilta/automaatista
  - asiakkaan voi noutaa valmisteet joustavasti ja huomaamattomasti virka-aikana
- Nuorten keskuudessa pitkäaikaiset ehkäisymenetelmät ovat suosiossa
  - kertakustannus kierukasta/kapselista, ehkäisysuoja 3-8v. → ovat pois jonoista nämä vuodet
- Kondomeja ja suuseksisuoja ei aiemmin jaossa vastaavassa laajuudessa
  - seksitautisuojiin jakaminen kustannustehokasta: yksi seksitautitartunta synnyttää aina vähintään kaksi hoidettavaa ja sitoo usean työntekijän työaikaa (KH-suositus, seksitaudit)

- v. 2021 mukana kaiken ikäiset
- Hankintahinnoissa tapahtunut huomattavia muutoksia: esim. ehkäisyrenkas **0,01 €** v. 2021-2022, **10,97 €** v. 2023-2025

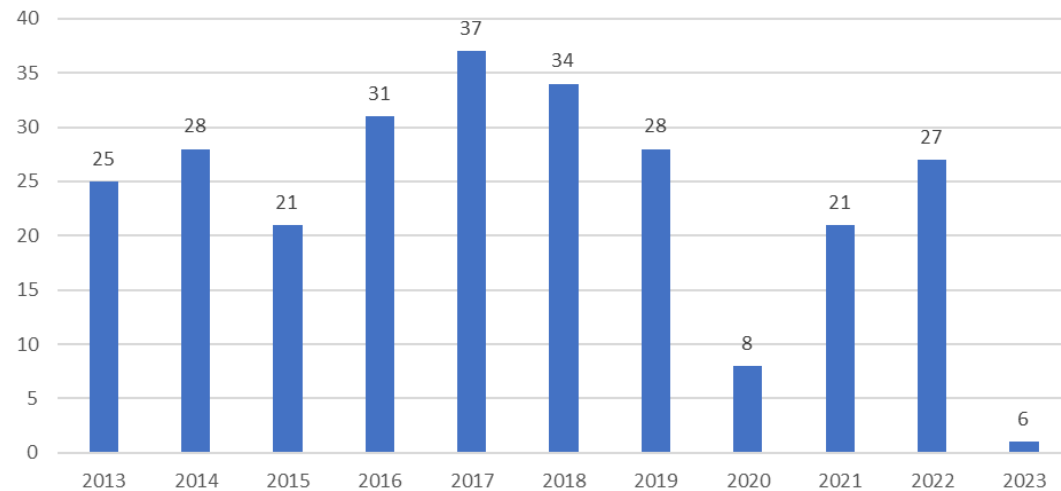

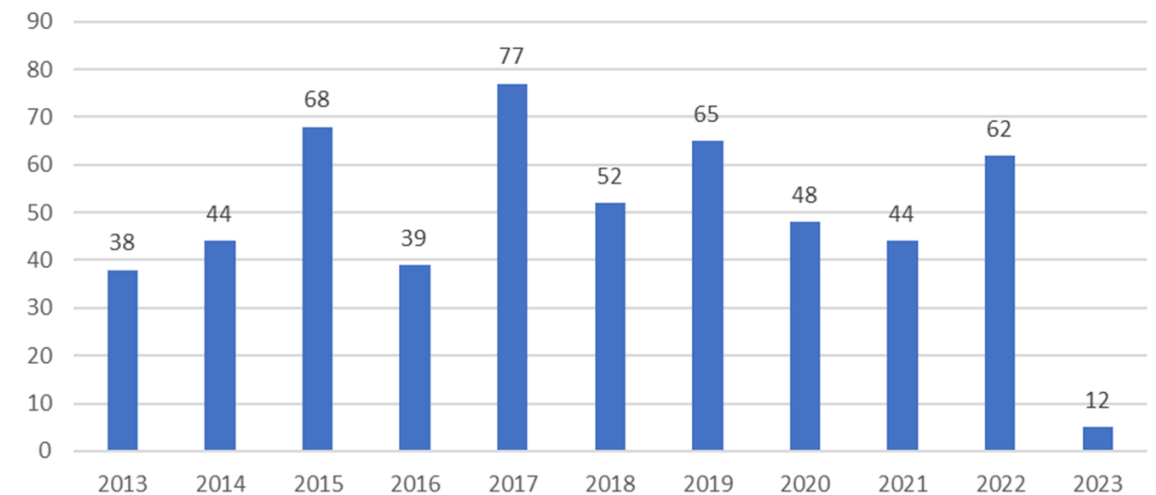
Seksitaudit alle 25v. nuorilla Kainuussa v. 2013-2023

(tilastot luettu 26.5.23)

Klamydiatartunnat 15-19v. Kainuun hva

Klamydiatartunnat 20-24v. Kainuun hva

Lähde: [Tartuntatautirekisterin tilastotietokanta - THL kuutio- ja tiivistekäyttöliittymä](#)

- Osallisuuden hallintamallin laadinta
- Järjestöjen ja vapaaehtoistyön roolin ja merkityksen selkeyttäminen Kainuun sotessa
- Asiakuuskertomuksen ja –suunnitelman laadinta

Yleistilanne suhteessa hankesuunnitelmaan

Ks. poikkeamat, ongelmat ja riskit

Keskeiset aikaan- saannokset 5/2023 mennessä

Osallisuuteen liittyvät toimenpiteet

- Kokemusasiantuntijatoiminnan pilotointisuunnitelma; kokemusasiantuntijatoiminnan yhteiskehittämisen työpaja
- Aloitettu asiakasraatitoiminnan suunnittelu
- Hankintapäätökset osallisuuskoulutuksista johdolle, henkilöstölle ja luottamushenkilöille
- Suunnittelemassa mukana Hyvinvointialueen johtamisen akatemiaosa III: Asiakuuden ja osallisuuden johtaminen 23.5.
- Esitely osallisuusosaamisen vahvistamisen toimenpiteitä: Osallisuusviikko/THL, laajennettu hva-jory, johtamisen akatemia

Järjestöjen ja vapaaehtoistyön roolin ja merkityksen selkeyttäminen Kainuun sotessa/hva:lla

- Järjestöt/Kainuun sote -yhteistyökyselyn tulokset ja kehittämissuositukses esitely Hyvinvointi- ja yhdyspintalautakunnalle
- Osallistuttu kunnissa järjestettyihin järjestöiltoihin, lähdetty suunnittelemaan järjestötapahtumaa muiden hankkeiden kanssa

Asiakuuskertomuksen ja –suunnitelman laadinta

- Asiakuuskertomus valmis 30.4.2023, linkki kertomukseen dialla 22

Vielä tehtävänä

Osallisuuteen liittyvät toimenpiteet

- Kokemusasiantuntijatoiminnan pilotoiminen Miepä-kioskitoiminnassa, työpajoissa ja kokemusasiantuntijaklinikoissa
- Osallisuuskoulutukset, perehdytyspakettien laatiminen ja podcastien julkaiseminen ja näiden markkinointi
- Asiakasraatitoiminnan pilotointi

Järjestöjen ja vapaaehtoistyön roolin ja merkityksen selkeyttäminen Kainuun sotessa/hva:lla

- Jatkaa työskentelyä, jotta Kainuun hyvinvointialueelle laadittaisiin järjestöyhteistyösuunnitelma
- Kartoittaa järjestökenttää sekä roolia ja merkitystä, mitä nämä tarkoittavat tässä hankkeessa
- Järjestötapahtuman toteuttaminen

Asiakuuskertomuksen ja –suunnitelman laadinta

- Syksyllä -23 asiakuuskertomuksen päivitys vastaamaan nykyistä organisaatorakennetta

Poikkeamat, ongelmat, riskit

- Hyvinvointi- ja yhdyspintalautakunnan työn käynnistymiseen nähden hanke etuajassa → tuottaa tietoa osallisuusohjelmaan
- Hanketavoitteet isoja (toimintakulttuurin muutos) ja organisaation poikkileikkaavia (sitoutuminen, osallistuminen, näkemysten kirjo)
- Milloin päätös järjestöyhteistyösuunnitelmasta tulee, loppuuko hankeaika ennen sitä
- Kuka jatkaa asiakuuskertomuksen tekemistä jatkossa, milloin asiakuuskertomuksen suunnitelma laaditaan

Arviointi

	Etenee suunnitellusti	Poikkeamaa, vaatii huomiota	Ei saavuteta tavoitteita
Moniammatillinen vastaanotto	■	■	■
Suun terveydenhuollon uudistaminen			
Perhekeskustoiminnan tehostaminen			
Psykososiaalisten menetelmien käyttöönotto	■	■	
Vaikuttava hytetyö			■
Mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuksien hoidon kehittäminen	■		
Sosiaalihuollon kehittäminen			
Kuntoutuspalvelujen kehittäminen			
Maksuttoman ehkäisyn laajentaminen			
Osallisuuden hallintamallin toteuttaminen			

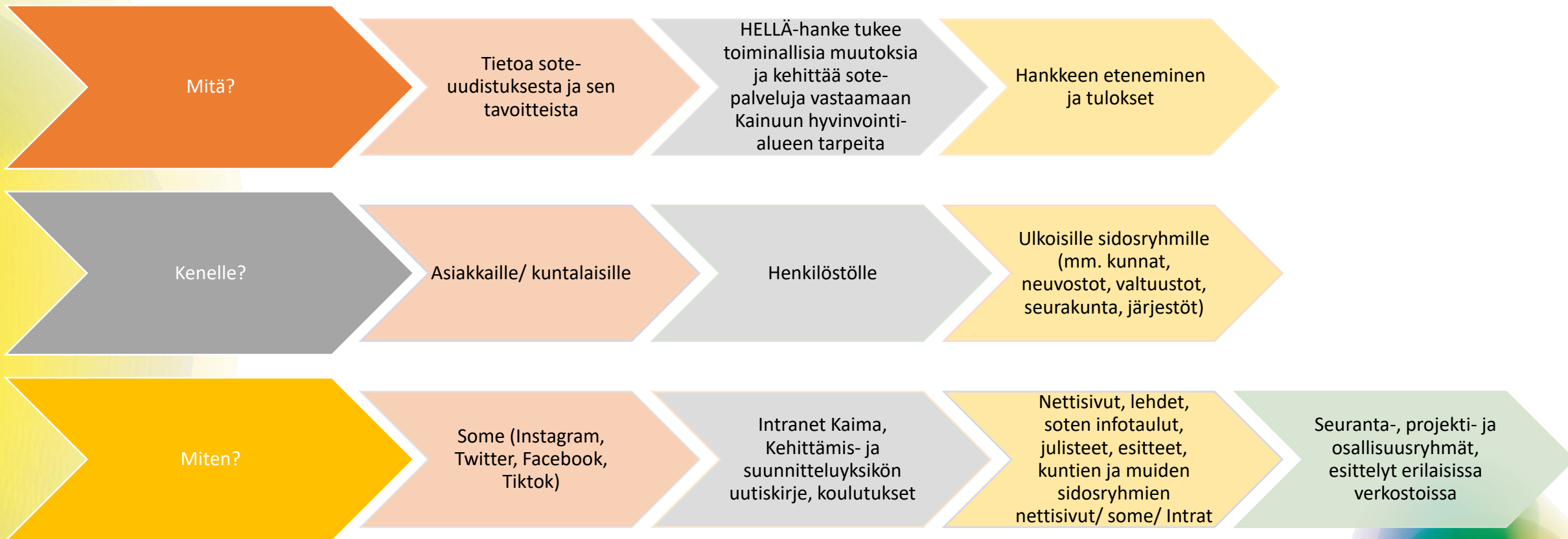
Budjetti: 31.5.2023

Menot	2020		2021		2022		2023		Yhteensä	
	Suunniteltu	Toteutunut	Suunniteltu	Toteutunut	Suunniteltu	Toteutunut	Suunniteltu	Toteutunut	Suunniteltu	Jäljellä
Henkilöstömenot, joista	132 731	99 153	332 670	290 565	807 210	678 697	907 690	377 801	2 180 301	734 085
Projektiin palkattu henkilöstö	82 931	53 886	297 170	252 069	712 210	639 669	835 460	366 081	1 927 771	616 066
Työpanoksen siirto	49 800	45 267	35 500	38 496	95 000	39 028	72 230	11 720	252 530	118 019
Palvelujen ostot yhteensä, josta	212 170	152 449	486 560	399 474	1 041 470	648 274	444 290	33 838	2 184 490	950 455
Asiantuntijapalvelut	203 170	151 037	459 060	386 845	997 990	601 547	394 870	5 022	2 055 090	915 662
Matkustus- ja majoituskustannukset	6 000	189	18 000	1 645	29 170	3 801	33 600	4 607	86 770	81 135
Koulutuspalvelut	2 000	0	6 000	5 291	7 230	35 754	8 400	17 191	23 630	-17 415
Muut palvelujen ostot	1 000	1 223	3 500	5 693	7 080	7 172	7 420	7 017	19 000	4 911
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 400	2 187	5 400	888	5 810	3 591	4 235	1 698	16 845	8 481
Vuokrat	5 000	2 051	15 000	8 550	33 030	14 585	33 600	9 506	86 630	51 938
Muut menot					280 000	3 946	280 000	26 928	560 000	529 126
Investointimenot yhteensä, josta	4 000	0	1 000	0	4 000	0	0	559	9 000	8 441
Aineettomat hyödykkeet										
Koneet ja kalusto	4 000	0	1 000	0	4 000	0	0	559	9 000	8 441
Muut investointimenot										
Menot yhteensä = kokonaiskustannukset	355 301	255 840	840 630	699 477	2 171 520	1 349 094	1 669 815	450 329	5 037 266	2 732 855
LAPE muutosohjelman osuus menoista	47 690	18 201	195 700	139 136	164 918	139 605	201 601	72 926	609 909	240 041
Haettava valtionavustus	355 301	255 840	840 630	699 477	2 171 520	1 349 094	1 669 815	450 329	5 037 266	2 282 526

- Budjettia käytetty 31.5.2023 ~ 2.75 M€
- Puuttuu mm. Yle-polin jononpurku 5-6/23, työpanokset siirtoja 1-6/23

Viestintä HELLÄ-hankkeen toimesta

Visio: Ihminen edellä, Ydinviesti: Helposti lähelläsi

Poimintoja HELLÄ-hankkeen viestinnästä 3-5/2023

Viestintäkampanjat

- Satsaa ja säästä -mallin (ekososiaalinen taloussosiaalityön) moduulien esittelyvideot somessa 4-6/2023.
- Hakematta paras – ethän välitä alkoholia alaikäisille 5/2023 – Ehyt ry. Kampanjan julkaisu somessa, jaettu kampanjan viestintämateriaalia perhekeskusverkoston Teams-tiimissä ja koulujen rehtorien kautta Wilmassa vanhemmille.
- HELLÄ:n matalan kynnyksen palvelupisteet: MIEPÄ-kioski ja Kuntoutusohjaaja pop –up kunnissa 5/2023. Markkinointivideot pop-ujeissa somessa, kuntien omilla some-tileillä ja Spartak Kajaani ry:n Tiktok-tilillä, kirjastojen infonäytöillä.

Julkaisut

- Kainuun soten asiakkuuskertomus 2022. Esittely sairaalan infotauluilla 4-5/2023. Paperisia asiakkuuskertomuksia tulossa jakoon palveluyksiköihin asiakkaiden odotustiloihin 6/2023.
[Asiakkuuskertomus](#), [Asiakkuuskertomuksen infograafi](#)
- Kainuussa perheet saavat tukea –video:
[Kainuussa perheet saavat tukea: Kuvitusvideo perhekeskusverkostosta Kuvitustaikurit HELLÄ-hanke \(dreambroker.com\)](#)
- Terveysasemien asiakaskyselyn 2022 tulostiedote Kainuun hva:n nettisivuilla, hankkeen somessa ja Intranet Kaimassa:
[Asiakaskokemuksia Kainuun perusterveydenhuollon palveluista | Kainuun hyvinvointialue](#)

Tapahtumat

- Kainuun lähisuuhdeväkivaltatyön toimijat tutuksi -seminaari 3/2023: Teams, sote, kunta, srk ja järjestöjen ammattilaisille.
- Kainuun perhekeskuspäivä 5/2023: ammattilaisten päivä ja avoin yleisötilaisuus, järjestökatu, puhujana mm. J. Sinkkonen. Kajaanin lukion auditorio ja live -striimaus Kainuun hva:n Youtube –kanavalla.
- Kokemusasiantuntijatoiminnan työpaja 5/2023 yhteistyössä Kainuun sotuyhdistys ry:n kanssa, monitoimijainen verkosto.
- Saa hyppiä -kiertue Kainuussa 5-6/2023 yhteistyössä Kainuun liikunnan ym. toimijoiden kanssa: Neuvokas perhe ja perhetyö ständi/toimintapiste. Lapsille ja perheille suun terveydenhuollon tietoutta ja tietoa nikotiinipussien riskeistä (Ehyt ry).

Helposti lähelläsi – HELLÄ

Lisätietoja:

Pirjo Kyyrönen

Projektipäällikkö, HELLÄ-hanke

pirjo.kyyronen@kainuu.fi

Puh. 040 153 3287

<https://sote.kainuu.fi/tulevaisuuden-sote-keskus-kainuuseen-helposti-lahellasi-hella>

Twitter @sotehankkeet

Facebook Sote-uudistuksen kehittämishankkeet Kainuussa - HELLÄ, KaRa

Instagram @tulevaisuudensote_kainuu

